

VITAM ET MERITA
D. SIMONIS MUSÆI,

SVMMI, NOSTRAE GERANAE ECCLESIAE,
MOX POST REPVRGATAM RELIGIO-
NEM, SACRORUM PRAESVLIS,

breviter delineat,

ET

ILLVSTRISSIMOS CNMITESAC DOMINOS

JUNIORIS LINEAE RUTHENOS,

DOMINOS A FLAVIA, ETC.

NUTRITIOS GYMNASII CLEMENTISSIMOS

nec non

MAXIME VENERABILE

DOMINORUM INSPECTORUM COLLEGIUM

ad

AVDIENDOS BENIGNE IV. ADOL-ESCENTES

de

APOSTASIA A VERA RELIGIONE

DICTVROS

SVBMISSE ET OBSEQVIOSE

INVITAT

M. JOH. HEINR. Wolff/ SS. Theol. Baccal. & Illustris
Ruthenei CON-RECTOR.

GERAE, Literis Wertherianis,

Biogr. erud.

D. 1632, 48

Wolff. Erud. f. 48 - Not. Buch - 1632

Um memoriam repurgatæ, Divi *Lutheri* ministerio, religionis, primo post decursum binorum seculorum in orbem redeunte recolimus anno, eorum etiam, qui una cum primo doctrinæ diviniore restauratore, & non longe post Eum, in id curam omnem omnemque industriam ac cogitationis omnes contulerunt, ut in lucem producta doctrinæ unice salutiferæ veritas sarta tecta conservaretur, merito recordamur. *Vere Theologus erat Lutherus*, Ipsius non dissimiles esse conabantur, id nominis qui tueri cupiebant, sanasque doctrinas non proponere saltem, sed male sanas quoque & Sancto Dei verbo adversas opiniones, refellere, eque mentibus hominum removere studebant. Eos inter Theologos, non diu post obitum Lutheri pro veritate qui decertarunt egregie, jure tuo referendus D. SIMON MUSAEUS, Nostræ *Geranae* Ecclesiæ Præsul Summus per aliquot annos, Doctorque insignis. De cujus laboribus, certaminibus quoque variis, & scriptis utilissimis, cum eorum pleraque ad manum nobis, inquirentibus, venerint, quædam adferam hac occasione, cum, uti de aliis pluribus, ita de nostra quoque præclarissime fuerit meritis, par & æquum esse existimavimus. Paucissima prius de genere Ejus & institutione præmittere si velimus, illud constat nobis, è quadam vitæ Ipsius, nobiscum à quodam cognato Ei materno è genere, communicata, eademque genuina recensione; quod anno M. DXXIX. proximis a paschate diebus, in Marchicis oris, in vico quodam, VETZSCHA, ad

ad

ad oppidum, COTWITZ, sub Dominio MARCHIO-
NIS JOHANNIS, MARCHIONIS JOACHIMI
ELECTORIS BRANDENBURGICI fratris, patre Si-
mone Musaeo, matre Hedviga, prognatus, sit vide etiam
de nomine Ipsius JOH. MOLLER, HOMONYMO.
scop. p. 797. Nostra ætate inclaruere duo ipsius prone-
potes, JOHANNES ac PETRUS MUSAEI, Theologi
judiciosissimi, Prima literarum elementa & rudimenta
edoctus, XIV. ætatis anno. *Frankofurtum ad Oderam*
dimisus, artibus liberalibus, Mystagogo quoque præcipue
GEORGIO SABINO, genero Philippi Melanchthonis, o-
peram dedit, Post in recens tunc constitutam, & quaqua-
versum celebrari coeptam Accademiam Wittebergenlem,
quo quævis bonæ mentes avide tunc onvolabant, anno æ-
tatis decimo sexto se contulit, & anno quidem M. D. XLV.
ubi quidem per unum annum *Lutherum* audivit, PHI-
LIPPUM quoque de hinc Melanchthonem, adhuc per
unum annum, donec anno M. D. XLVII, a modo dicto
Philippo *Norinbergam* ut *Græcam*. ibi doceret *linguam*
ad Scholam S. Sebaldi, ablegatus fuit. Commendat Eum
ob Græcæ Linguæ peritiam HERON, WOLFIUS, in no-
tis ad Tom. ult. Opp. Demosthenis græco latinæ fol. 114.
edit. Basiliens. Anno 1572. Post hæc Officiis publicis ad-
motus fuit, anno M. D. XLIX. *Fürstenuvalde* in Mar-
chia, ætatis suæ *anno vigesimo*, quo in loco filiam ma-
ximam natu, BARBARAM primo, in conjugio e MAR-
GARETHA ADELHEUSENA, honesti civis *Cot-*
uvizensis filia suscepit, quæ, quod memoratu dignum

judicatus, anno M. D. LXII, hic CIRAC D. TIL-
MANNO HESHUSIO, Theologo multis egregiis pro
religione nostra editis Scriptis, Commentariis item in *Iesai-*
am & Epistolas Paulinas celebratissimo, tunc Bipontini
Principatus Superattendenti, in matrimonium fuit data.

Varias deinceps variis in locis persecutiones afflicti-
onesque, cum Episcopi Pontificii ubivis prope ad huc in-
juste dominabantur, & Musæi similes persequerentur,
perpeffus, anno M. D. LXI, cum *Ienensis Academia* au-
spicie nuper facta essent, & Theologus magnus, D. ER-
HARDUS SCHNEPFIUS, vivis excesserat, a Serenis-
simis Vinariæ Ducibus, *Ienam* vocabatur. Cum vero,
debellatis isthoc tempore exteris religionis sanioris hosti-
bus, intestinum quoddam Satanas, *DEI* salutisque homi-
num aduersarius capitalis, sufflaret bellum, per *Victori-*
num videlicet *Strigelium*, doctrinam de *libero arbitrio*,
qua viribus humanis, post lapsum primorum parentum,
nimium quid in divinis rebus tribuebatur, asserentem,
Pientissimæ tunc Principes Saxoniae, *Synotum* quandam,
Vinariæ, per integras *sex septimanas*, institui curabant,
inque ea, publico in conventu, (Cui quotquot in-
teresse eruditorum Jena & aliunde, Lipsia Witteberga, co-
venientium volebant, facultas audiendi omnia dabatur)
præsede D. SIMONE MUSAEO, MATHIAM *Flacium*
Illyricum, cum VICTORINO STRIGELIO, hac de
re, liberi nempe *arbitrii viribus*, disputare cupiebant.
DISPUTATIONIS hujus, præsentibus Serenissimis Sax-
oniæ Principibus, Anno M D LXI, Mense Augusto, insti-
tura,

tūtæ, cursus decurlusque integer, *cum præfat, D. SIMO-
NIS MUSAEI, ad Sereniss. Principem, IOHANNEM
FRIDERICUM III. Saxoniae Ducem, editus Anno
M. DL XII. 4to.* Et hic sane Noster iste MUSAEUS Virum
se Theologum præstitit. Hoc nimirum præter alia insig-
nia & omni prædicatione literis monumentisque decoran-
da una exurgentia, certamina, maxime insigne est certa-
men, in periclitantis tunc non parum Ecclesiae salutem
susceptum, felicissimeque *DEO* opitulante decertatum,
de quo ipsum Musæum in citata præfatione differentem
audiemus: *Cum, inquit, hisce proximis annis, quibus fui
in Thuringia, sub dominio Illustrissimorum Princi-
pum Saxonie, sanctissimi incomparabilisque Marty-
ris Electoris (intelligit IOHANN FRIDERICVM I.
surgite quotqvot religionem veram non parvi penditis,
& Herois istius divum caput, quod pro ea periculo
omni obiicere voluit, hic & æternum veneramini!) filio-
rum, Deus præter alios meos charis simos Fratres, eti-
am me imbecillo organo uti voluisset, ad confutandas
ore & scripto varias huius temporis corruptelas, op-
pugnandosque quosdam seductores ibi, qui contra re-
ceptam Lutheri, vestrarumque Ecclesiarum doctri-
nam insurrexerant: Quantum omnino potui ego alii-
que collega non solum id egimus ut veritas illustrare-
tur & confirmaretur, erroresque confutarentur ac
tollerentur, & ipsi seductores confutarentur,
verum etiam in id incubuimus, perpetuo instan-
do & sollicitando apud gubernatores, & alios, ut ordi-
n eac legitime (sicut in tantis rebus ac domo Domini
decet) omnia peragerentur.* Me.

Merentur legi in jam citata præfatione, quæ tum de ista *Vinariensi disceptatione* tum aliis tunc gliscentibus *controversiis*, & quomodo obviatum prudenter fuerit, graviter MUSEUS monet; & conferri possunt, quæ idem, peculiari Scripto contra Flacium, in quo sententiam suam declarat *de peccato Originis aquod non sit substantia, sed extrema ejus corruptio, tam juxta materiam, quam formam, ut non minus Pelagianismus atque Manichæismus excludatur & damnetur*, tradit, (Lit. D. 2. b. §q. Jæuæ M. D. LXXII. impress.) de *triplici hominum genere*, quod, vigentibus & invalescentibus *controversiis* & *cretaminibus* in Ecclesia, inter spectatores solet oriri qui eis ad suam ipsorum perniciem abutuntur, & justam reprehensionem commerentur; probata admodum Magnif. Dn. D. VVERNSDORFIO in præfat. ad M. David Hollazii *Scrutin. Verit.* 1711. in 4to edit. (AETERUM *Victorinus Strigelius* quicum Disputatio *Vinariensis* fuit instituta, vir cætera quidem doctissimus, quod per plura ab ipso edita Scripta, & commentarii, in plures scripturæ libros, manifestum faciunt, sed in negotio religionis, veræ sententiæ modò defensor, modo ejusdem rejector & damnator fuit, unde merito Proteus quidam vertiginosus. *Lucianista* ac apostata *versipellis* est cognominatus. In primis vero autor ac defensor fuit horribilissimarum circa mysterium SS. Synaxeos blasphemiarum. Quas cum in Academica Lipsiæ publice evomisset, clam fuga arrepta, ad *Cinglianos* & *Calvinistas* profectus est, ut inde demum aperto quarri Marte, orthodoxam Lutheri doctrinam impugnaret, sed eum, brevi post divina justitia, stupendo modo, punivit. Cum enim mensæ accubiturus manus lavare vellet aliquando, repentino ac arcano divinæ vindictæ ictu tactus, in genua procidisse, & blasphemam efflavisse animam Heidelbergæ Anuo M. D. LXIX. die 26. Junii. memoratur. O si *Scyllam blasphemiarum opinionum* hodiernum plures evitare majori studio curaque molirentur! Quam strenue autem D. SIMON MUSÆUS ille bella Domini quæ isto tempore gerenda omnino, insurgentibus contra veritatem divinam variis hostibus bellavit, & qualem se hac in parte præstitit, talem & cogrosimus eum aliis in scriptis cædro dignis e quibus Lutheri præcipue propria suavitas gravitasque proponendi clare & exponendi capita fidei, ad salutem necessaria, elucet. Est in manibus nostris Ejus explicatio pericoparum utrarumque *Evangelicarum* pariter & *Epistolicarum*, singulis cujusvis anni *Domini* diebus, pro contione, proponendarum, in quarum explicatione ita versatur MUSÆUS, ut ad certa *Catecheseos* Lutheri capita, quemvis textuum illorum, referat, ut simpliciores juxta ac cæteri, puncta

puncta creditu ad salutem necessaria hoc magis cognoscere & in usum suum transferre queant, & Evangeliorum quidem Dominicalium explicationem Illustrissimo tunc nostris terris imperanti HENRICO RUTHENO, anno M. D. LXVI. inscripsit, Epistolarum vero, IOHANNI VVILHELMO Principi Saxoniar. Catecheseos, quæ dicitur, seu Institutionis illius, qua fidei veræ puncta a Luthero nostro, perspicue, ad normam verbi divini, traduntur, perpetuus amator ac æstimator fuisse animadvertitur, unde & ipse ejus modi institutionem, seu *Catecheticum Examen* scripsit, & in lucem edidit, cum *Thorunii in Borussia* doceret, anno M. D. LXIX. in 4to. in cujus libri præfatione non satis commendare & prædicare novit, quanto usui omnibus esse queat, si ad *Catecheseos Capita*, quæquaque in toto Codice Sacro legimus, referamus & ista fidei capita in ista lectione investigemus, quæ nostræ fidei dedis, alibi a nobis producta probe observari perpetuo optamus. Eiusdem expositionem I. præcepti præducunt Auctoris *der Unschuld. Nachricht* Anno 1716. p. 1208. De *Confessione Nostra Ruthenica*, cedro omnino digno Scripto, quod si non solum primum tamenet primariam Auctorem *Museum* agnoscit, in quo pariter *Catechismi* capita urget, creviter dici jam non poterit. Nec in istis Scriptis, universis ac singulis errores Pseudo doctorum, redarguere intermittit unquam, secus ac Novatores nostri faciunt qui vix unquam in suis, quas protulerunt in vulgus, sermonibus sacris, errores, veræ religioni adversos, taxare audent, ut inde quoque, *cuius ipsos religioni, favere, apertum sit.* Docuit vero *Museum* noster, quam DEI providentiam singularem agnoscimus, XIV. in locis, nempe *Norinberga Furstenuvalde in Marchia, Grosfene ad Oderam Vratislavia in Silesia, Gotha, Eislebde in Franconia, Iena* ut professor Theologiæ *Brema ad Visurgin, Suerini apud Megapolitanos, apud nos Gera, Thorunii in Borussia, Coburgi, Soestii in Westphalia, Mansfelda*, ubi & beate obiit. Scripsit quoque expositionem *Geneseos* seu libri I. Mosis, ita quidem, ut *tria potentissima regna* videlicet I. *Naturæ* per creationem, II. *Diaboli*, per Adami lapsum, III. *Christi* per revelationem Evangelii, monstraret *Magdeburgi* Anno M. D. LXXVI. in fol. impres.

Obiit beate tandem, post varias easdemque ingentissimas, quas expertus erat, calamitates *Museum* noster, *Mansfeldia*, ubi *Decanatum Ecclesie* Pesit, Anno M. D. LXXVI, d. 11. Julii. Et de vitæ Ejus exitu e *M. Henrici Rothii, Conc. funebr.* p. II. lit. Aaa. 4. aliqua excerptit, fautor
 fin-

Singularis D. *Georg. Henr. Getzius*, Superintend. Lubecens. in *Disquisit. Sacra, num Pharaon, opera Josephi ad veram Ecclesiam perductus fuerit*, Lubec. Anno M. DCC. XII. propos. p. 7. Quarum summa hæc est: Licet D. Sim. *Museus* pluribus in locis, plurima indignissima perpessus fuerit, tamen *Mansfeldia*, sub finem vitæ, longe acerbissima perpeti ad huc coactus fuit. Febri ultimo correptus maligna, & viribus exhaustus, ob exantlatos labores quosvis maximos, ad quietem aspiravit magno desiderio; priusvero. sæpius iterumque, fidem suam, coram omnibus præsentibus professus animose, Spiritu S. juvante illi, quam per omne vitæ suæ spatium alios docuerit doctrinæ in scriptis quoque suis comprehensæ, inhzrere se constantissime velle testatus est, provocavit etiam præcipue ad Commentarium suum in *Genesis*, gavisusque est, illum librum, tanquam testimonium doctrinæ a se propositæ, DEI ope ante finem vitæ suæ typis excusum esse, quem laborem ultimum Ecclesiæ testamento quasi relinquere & consecrare velit, & sic tranquilla conscientia, lætoque animo beatissime finivit. Nos DEUM veneramur devote & oblectamur, ut Musæi istius similes & concedat clementissime perpetuo, & quos adhuc concessit, diu seruet incolumnes. Sed nominandi adhuc nobis veniunt illi, qui, dum de *Sacrorum emendatione*, mediante *Megalandri Lutheri Ministerio in Ecclesiis* instituta dicere quædam singulis annis publice Nostros volumus, & jam e cathedra publica Lycei nostri, dicere quædam voluere, videlicet IV. melioris & ingenii & spei Adolescentes, quorum,

I. Henricus Gottlob Winckler/	} Gerani.
II. Gottfried Heinrich Scherker.	
III. Johann Michael Eoff/ Großensteinio Misnicus,	
IV. Georg Christoph Wolff/ V Vonfidelienfis.	

Hi IV. de *Apostasia a vera religione*, & prima videntur quæ in cathedra publica latine perorabunt. Quos ut Illustrissimi Commites ac Domini Clementissimi, & Venerandi maxime Dan. Inspectores & Eruditi reliqui benigne audiant, sub misse rogamus P. P. Domin.

I. Advent. M. DCC. XVIII.

